

Lausunto

21.1.2020

Dno HVK/9/72

Liikenne- ja viestintäministeriö

LAUSUNTO:

**VALTAKUNNALLISEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄN VAIKUTUSTEN
ARVIOINTIOHJELMA**

Viite:

Lausuntopyyntö Liikenne- ja viestintäministeriö 22.11.2019, VN/7835/2019

Huoltovarmuuskeskus on tutustunut Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuun (2019:10) Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma – Vaikutusten arviointiohjelma. Huoltovarmuuskeskus ottaa tehtäviensä mukaisesti lausunnossaan kantaa vain huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyviin näkökohtiin.

Huoltovarmuuskeskus toteaa, että valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma koskee kokonaisuutta, jolla on liittyviä myös huoltovarmuuteen. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan liikennejärjestelmällä tarkoitetaan kaikki liikennemuodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 1 §:n mukaan huoltovarmuudella tarkoitetaan väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömien taloudellisten toimintojen ja niihin liittyvien teknisten järjestelmien turvaamista poikkeusoloissa ja niihin verrattavissa olevissa vakavissa häiriötilanteissa.

Kehitettävä liikennejärjestelmä toimii myös vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen tilanteissa alustana, jolla myös huoltovarmuuden tavoitteet on toteutettava. Liikenteen ja tietoliikenteen infrastruktuuri sisältää kriittisiä kohteita ja palveluita, joiden varmistaminen kuuluu Huoltovarmuuskeskuksen vastuulle.

Tähän saakka liikenneinfrastruktuurin kehittämisen vaikutuksia tai perusteita on arvioitu vain joidenkin yksittäisten hankkeiden kautta. Mm. Jäämeren radan, Tornio-Haaparanta -yhteyden sekä Tallinnan tunnelin hankkeissa on arvioitu niiden vaikutusta huoltovarmuuteen.

Huoltovarmuuskeskus esittää, että liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arvioinnissa huomioitaisiin nykyistä ehdotusta selkeämmin ja kokonaisvaltaisemmin myös huoltovarmuuden näkökulma. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi lisäämällä huoltovarmuus yhdeksi arvioitavaksi vaikutukseksi tai arvioimalla huoltovarmuuden vaatimuksia liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteita osalta myös yhteiskunnan vakavien häiriöiden tai poikkeusolojen tilanteiden kannalta. Erityisesti liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 15 a §:n 1 momentin kohtien 2 ja 3 mukainen toimivuuden vaatimus korostuu vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa.

Muilta osin Huoltovarmuuskeskuksella ei ole esitykseen lausuttavaa.

Huoltovarmuuskeskus

Tomi Lounema

Toimitusjohtaja

Tapio Tourula

Varautumispäällikkö